

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretulu abonamentulu :
 Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.
 " " " " jum. anu 2 " 50 "
 Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 " — "
 " " " " j. a. 3 " 50 "

Pretulu insertiuniloru :
 Pentru publicatiunile de trei ori ce contien
 cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondintiele sè se adreseze la Redac-
 tiunea dela
 „BISERIC'A si SCÓL'A“
 Èr banii de prenumeratiune la
 „TIPOGRAFI'A DIECESANA IN ARAD.“

Cum stâmu cu invetiamentulu confesionalu in scólele populare ?

Nu prea bine ! De susu se ordina progresu — éra josu e regresu.

Din anu in anu se facu dispositiuni din par-
 tea auctoritatiloru bisericesci mai inalte pentru
 inbunatatirea invetiamentulu, — in sa in multe
 locuri si la multe scóle acestea nu se res-
 pectéza.

Se recomanda carti didactice de Consistorie,
 dar durere, cu putina esceptiune unor'a nu le
 mai vine in miinte se le propuna in scóla. Unii
 invetiatori le delatura cu totulu pentru cà
 nu pricepe materi'a despre ce tractéza, éra
 alii pentru cà sunt nepasatori facia de supe-
 rioritate.

Cei multi pana si cualificati, nu punu nici
 unu pondu pe planulu de invetiamentu, ci tim-
 pulu de prelegere î-lu considera de unu „tréca-
 ducase“ numai. In multe scóle examenulu î-lu
 facu unulu — sau doi elevi pregatiti de 3—4 ani
 spre acést'a, dara nici acestia nu sciu mai multu
 de 1—2 tese pe care le recitéza cu atât'a di-
 bacia impusa de invetiatoriu. Cand inspect. scol.
 provóca pe invetiatoriu se examineze pe altu
 elevu — respunsulu e : cà acela nu scie càci
 n'au umblatu la scóla regulatu, de si elu au
 umblatu, in sa nu i s'a propusu alta decât a ceti
 si a scie, dar si acést'a nu directe de invetia-
 toriu, ci de altu copilu care scie cu ceva mai
 bine de cât acela pe care lu-invétia, càci inve-
 tiatoriulu in órele de prelegere sau se preimbla
 in ambitulu sau curtea scólei cu pip'a (lul'a) in
 gura, sau trece peste ulitia la Itzig, sau siede
 gura cascata la cas'a comunala, sau in alte a-
 dunari pe strade de unde numai fómea lu-aduce
 acasa respective la scóla, cand nu face alta de-
 cât eliberéza scolarii acasa de amédi séu de séra.
 Sermanulu copilu nu aude in scóla vre-o espli-

catiune care se-i castige simpathia catra invetia-
 mentu, nu nemicu ! *)

Ne miramu apoi cà elu nu mai umbla la
 scóla, séu cà umbla dar nu scie nemicu, de
 aci urméza cà nici examenulu anualu nu póte
 fi bunu.

Pentru evitarea acestui reu, ce sgudue sta-
 rea invetiamentulu in unele comune, affu de re-
 comendabila introducerea macaru si temporalu
 numai, a unui asia numitu „exercitiu didacticu.“
 Dapre acesta toti invetiatorii dintri'unu inspecto-
 ratu pe timpulu ferieloru se se coadune in confe-
 rintie cercuale ; aici sub presiedinti'a inspecto-
 relui cercualu si sub conducerea unui manda-
 tarius Consistorialu care va fi unulu dintre cei
 mai destinsi invetiatori se tiena esaminare cu
 toti invetiatorii din tóte obiectele de invetiamentu ;
 acésta esaminare va tiené pana ce toti invetia-
 torii vor fi respnsu, fiesce carele va primí cal-
 cululu meritatu care se va inaintá V. Consis-
 toriu pentru confrontare cu calcululu ce l'au
 obtienutu elevii din scól'a lui cu finea anulu,
 de unde se va puté judecá cualificatiunea fiesce
 carni invetiatoriu.

Prin acést'a am profitá multu, si adeca :
 acea, cà cei invetiatori cari s'au temutu séu
 n'au voitu sè se cualifice mai nainte pentru cà
 n'au priceputu materi'a — acu de frica, de vóie
 buna se vor cualificá, — éra cei nepasatori éra
 se vor cualifica, càci la din contrá voru bea
 zam'a cea amara, ergó : pe asta cale am dobandí
 uniformitate in invetiamentu, si in cualificatiunea
 invetiatoriloru chiaru.

Aceste conferintie sunt ca celea din trecutu
 cu deosebirea, cà in acele responde numai care
 voesce, éra in aceste e deobligatu fiesce care
 invetiatoriu a responde respective : a prelege sub
 responsabilitatea oficiulu seu. P.

*) Ni se pare, cà d. auctoru exageréza prea multu, înfaci-
 siand in astfelu de coloru starea scóleloru nóstre. Red.

Biserică Ortodoxă și Calendarul

de
MELCHISEDEC,
Episcopul Eparchiei Române.

(Continuare.)

Tomul Alexandrinu pentru Paști se începe cu cuvintele marelui Vasile: „Dacă noi ne am îndestulă cu dogmele și cu tradițiile parintesci, și cu credința cea mai simplă și neiscodită a Apostolilor, nu am avea nevoie de tractate.“ Meletie desvoldă această idee și dice între altele că „tote desbinările, eresurile, turburările Bisericii, și novismele sunt producțiuni a-le omnilor ambicioși. Acesta rea deprindere a desiertei slave omenesci o a prevenitu Ddiu, când a disu în sant'a Scriptura: „intrăba pe tatalu teu și i-ti va povesti, și pe cei mai mari ai tei și i-ti vor spune. Dacă Avie ar fi întrebatu pre parintii sei, nu ar fi renegatu divinitatea Fiului. Dacă Macedonie ar fi întrebatu pe cei mai mari, nu ar fi înșositu pre Santulu Duchu.“ Amintindu asemenea de Nestorie, de Dioscoru și de ceilalți eretici, autoriulu trece la introducerea noiei Paschalii, pre carea de naprasna și pe neasteptate o a nascocitu Rom'a cea vechie, neindestulindu-se cu socotitiile parintilor, ci urmandu pre ale sale, cu toate că unulu dintre proroci sfatuesce pre cei mai tineri a nu se fali cu întieptiunea lor în daun'a cinstei parintilor. Acestu novismu a pricinuitu multu reu. Căci elu a produsu invaluiala în popora, deridere asupra parintilor și o ratacire aproape de iudaismu. Romanii dicu, că întru această nu este cestiune de credință, prin urmare novismulu nu este primejdiosu! O! fi omenesci cu inima vârtosă! esclama Meletie, — se admitem că nu vine nici o vatămare dela novismulu acesta, dar tot asemenea elu nu aduce nici vreunu folosu; de aceea ce nevoie este de densulu? Dacă a-lu primu nu este primejdiosu, apoi și a-lu respinge nu este vatămatoriu. Era dacă elu este inșositu de pericole atunci trebuie a-lu inlatură. Lucru micu nu este micu, dupre marele Vasile, când pricinuesce o mare vatămare. Dar micu lucru este a turbură Biserica, a-se înaltă mai presusu de parinti și a disprețui ordinea cele Dumnedieesci? Căci însuși Dumnedieu poruncesce: „nu pasi preste hotarele cele vecinice, pre care le-au pus parintii tei.“ După această autorulu se adresă la persón'a lui Silvestru patriarchulu de Alessandria și dice: „Stapane! Tu ceri ca eu să scriu ceva spre întarirea nu numai a Santei noastre Biserici, ci și pentru întarirea Coptilor vecinilor nostri, despre a caror'a mantuitoare convertire se îngrijesce sufletulu teu celu iubitoriu de Ddiu, și zelulu teu celu asemenea cu alu apostolilor, pentru ca și viaculu presentu și timpurile viitoare să aiba în faptele tale modelu de iubirea a-propelui; și eu, fiindu tie ascultatoriu întru toate, Stapane, și conrâvnindu îngrijirilor tale întru Domnulu, m'am decisu și această data a aretă aceeasi răvna pentru credință, pre carea, în multe chipuri o am aretat deja, cu tota slăbătiunea puterilor mele sufletesci și trupesci, cu o deplina convingere, că în cestiunea presentă trebuie a urmă parintilor, de și canoane lor pentru serbarea pascelor nu s'ar potrive cu calculele cele exacte a-le socotitorilor de stele, cari au multu timp de prisosu. Căci nu ei, ci parintii sunt dascalii Bisericii.“

Mai departe urmăza o scurta tratare despre Paști. Objectulu este espusu așa, că numai cine știe

bine astronomia și paschalia o ar întielege în traducerea literală din grecesce. De aceea pentru întielegerea comuna, ținendu-me cât se poate mai aproape de originalu, predau aici cuprinderea ei întru o formă simplificată cu observările necesare.

1) „Înca întieptilor celor vechi a fost cunoscută neregularitatea (anomalie) și nepotrivirea, și fracționarea timpului determinatu prin cursulu sôrelui și alu lunei. Pentru seurtime noi n'am voit să espunem cele ce au scrisu ei despre objectu, și mai cu sêma multu-sciutoriulu în ale Astronomiei Niceforu Grigoras¹⁾, cu atât'a mai vertosu, că acelea sunt cunoscute și latiniloru.“

2) „Ba și de Ddiu întieptii parinti au avutu idee despre această neexactitate²⁾, pre carea acum o scotu la ivela apusenii, nesciindu, precum se pare, că preste 300 ani învechese și acestu Calendaru nou alu lor, și socotitorii de stele érași vor fi nevoiti a socoti stelele și-a întreprinde o nouă îndreptare a lui, carea va fi supusa aceleiasi sorte, adică îndreptarilor mai departe înfinitu. Macaru că introducătorii de novisme și-promitu că Calendarulu Gregorianu va remană fidelu și neschimbatu în vécuri înfinitu după îndreptarea lui cea inventată de Ludovicu Lolio³⁾, (dar înca Niceforu Grigoras în timpul seu întreprinsese astfelu de lucrare, înse fara rezultatu), dara ei ratacescu din caus'a gelosiei. După trecere de 300 ani, fie înca și patru, timpul va descoperi acea ce acum este acoperitu.“

3) „Când parintii dela Niceea au alcătuitu canonulu pentru serbarea Pascelor, atunci nu se observase înca neexactitatea căutată de neajunsulu cătorv'a minute, éra după ce au trecut ca la 300 ani după dînsii, și când din aceste minute s'a formatu o di-noptime, abia atunci s'a veditu abaterea ecuinoului cu o di-noptime. Fiind deci, că și îndreptarea actuală a Calendarului, de necesitate are să se arate neisprăvita cu trecerea tot atâtoru sute de ani; apoi pe ce temei s'ar decide cinev'a să compuna alta regula pentru Paști, în locul celei parintesci, când ea este supusa la sôrtea învechirii, de și latinii néga această, și o ascundu în umbra, cându scadu din numărarea noastră diece dile.“ *)

4) „Dupre mine este cu multu mai justu și mai siguru a urmă canoanele Santiloru Apostoli și a-le parintilor și a prasni Pascele nici mai înainte de Iudei, nici odata cu densii, de cât a-ne elati, și astadi a preferă parintilor pre socotitorii de stele, éra mane a-i aruncă și pe densii.“

1) Acestu istoricu Bisantinu și prea eruditul barbatu alu timpului seu, s'a nascutu în Iracii'a, orasiu alu Pontului, la an. 1295, și a muritu la 1360. Unu interesantu tractatu alu seu despre Paști se cuprinde în Istoria scrisă de densulu, Cap. VII. 13. p. 364—373, editatu 1829. Romae.

2) Sunt de însemnatu cuvintele lui Ioanu Chrisostomulu catra postiori: „Biserica lui Christosu nu ține socotela de exactitatea timpurilor și a dilor, căci de câte ori se manacă această pane facătoare de viață și se bea pacharulu acest'a, se vestesce mórtea Domnului, și se severiesce pasch'a. Dar fiind că parintii antaiului Sinodu a hotaritu, când se fie pascele, de aceea Biserica respectandu conglasuirea și unitatea generală, a primitu hotarirea lor.“

3) Acestu astronomu a sfatuitu pe pap'a Grigorie XIII-lea să îndrepteze calendarulu, și-a lapadatu din an. 1582 diece dile care după calcululu Iulianu, introdusu cu 46 ani înainte de Christosu, se împlinise în acelu anu din fracțiunile de timp remase necalcuate în fie-care anu; căci după calendarulu Iulianu anul solaru se socote de 365 dile și 6 césuri pline, pe când în fapta elu are 365 dile, 5 césuri 48 minute și 45 secunde.

*) Pe timpul când scriă Meletie acestea în anul 1584, diferința între calendarulu vechiu și celu nou éra numai de 10 dile.

5) „Latiniloru dupre noulu Calendariu are se li se intemple sè faca Pascile, uneori inainte de Iudei, alte ori odata cu densii, precum esperinti'a va aretá, séu timpulu, acestu veditoriu comunu. Éra prin acést'a ei vor calcá canonulu Apostolicu, carele glasesce: „Daca vre-unu Episcopu, séu Presviteru, séu Diaconu va prasnú sant'a di a Pasciloru cu Iudeii, inainte de ecuinoxulu de primavéra, sè se catherisésca.“

6) „Prin acestu canonu Dumnedieescii Apostoli, prescriu crestiniiloru doue comandamente: unulu, a nu serbá pasch'a inainte de ecuinoxulu de primavéra, altulu, a nu o serbá odata cu Iudeii.“

7) „La aceste doue comandamente Apostolice, Biseric'a in urma a adausu inca doue: antaiulu, a face solemnitatea Paschali dupa ecuinoxulu de primavéra, nu simplu si cum s'ar intemplá, ci anume dupa antaia plinolunie a lui Martie carea va cadé dupa acestu ecuinoxu, si alu doilea, in antaia Dumineca dupa acestu ecuinoxu. Acestu alu doilea comandamentu obicinuitu sè determina asia: „Crestinii trebue sè seversésca Pasch'a dupa antaia plinolunie, in cea dintaiu Dumineca urmatóre.“

8) „Acestu comandamentu s'a predatu de cei 318 parinti adunati in Niceea, si pentru aceea are pentru noi aceeași putere indatoritóre, ca si canonu Apostolescu. Inse vremea a remasu in urma de la timpulu Sinodului de Niceea cu trei dile si ceva⁴⁾. Asia d. e. cand list'a (Paschali'a) arata Pasch'a evreésca la 30. Martie, in fapta acésta pascha in alu patrilea circu (crug) alu lunei, nu mai este in acea di, ci la 27 a-le ei.“

9) „Dar unde este caus'a acestei neesactități (anomalie) a canonului Santiloru Parinti? — in cursulu lunei. Plinoluni'a acestui luminatoriu, dupa trecerea a 19 ani, se întórce la dilele de mai nainte. Acésta au sciut'o parintii dela Niceea, si pentru aceea au compusu circulu de 19 ani alu lunei. Dar acestu circu, vorbindu strictu si esactu, nu se incepe din nou in unile si aceleasi minute, secunde si tertii (stigmas lepta kai atoma), ci nu-i ajunge 60 de parti, care in curgere de 304 ani facu o di, dar si acést'a nedeplina, ci fara 70 de parti, precum scim acésta dela Ptolomeiu *), dela Psel **), dela Argir Issaac si dela marele Maximu. Si asia canonulu pentru Pascha este cu neputintia sè fie perfectu si esactu din caus'a acestei nepotriviri a timpului; căci nu se potu luá in calculu mentionatele fractiuni, pana ce cu trecerea de 304 ani nu se va formá intréga diu'a cea cu lipsuri (elleipsimos hemera)“

10) „Imperfectiunea canonului Santiloru Parinti despre pascha a provenitu nu dela nesciinti'a loru, ci dela neregularitatea calculului (apotes anomalias tou metrou) dileloru, césuriloru, minutelor si secundelor anului. Căci si chiar anulu solaru se compune propriu nu din 365 dile si 6 césuri depline, ci nu-i ajunge 300 de parti, de unde in curgere de 300 ani se forméza o di, carea dá indereptu ecuinoxulu, precum lamuritu se arata acésta din tabela (diagramma) urmatóre:

4) In timpulu parintiloru dela Niceea la an. 325 ecuinoxulu de primavéra se punea la 21. Martie éra in timpulu autoriului acestui tractatu érá la 18. Martie, prin urmare elu remasese atunci in urma cu trei di-noptimi.

*) Unu astronomu din veaculu alu 2-lea dupa Christosu.

***) Unu scrietoriu bisantin, Theologu, filosofu, matematicu si medicu. A muritu pe la an. 1079.

Anii dela creatiunea lunei	E c u i n ó x e l e	
4756	Martie	25
5056	Martie	24
5356	Martie	23
5656	Martie	22
5956	Martie	21
6256	Martie	20
6556	Martie	19
6856	Martie	18

11) „Acésta nepotrivire nu se póte inlaturá, de cât dóra numai déca cineva ar recrea altmintrelea firea steleloru si a tuturoru corporiloru ceresci, prefacandu-le mai antaiu in caos. Mintea lui Ddieu creatriti'a lunei cu buna cuviintia a compusu pentru densele o armonie nedeplina, pentru ca, precum dice Santulu Grigorie, sè ajunga la hotarulu celu deplinu.“

12) „Noi am aretatu caus'a imperfectiunei (sfalmentos) cononului Santiloru parinti pentru Pascha. Acum se vedemu, cum trebue a conglasui acestu canonu cu celu apostolicu. Dupre canonulu Santiloru Apostoli noi suntemu datori a serbá luminat'a inviere a lui Christosu nu mai inainte de ecuinoxulu de primavéra, si nu chiar in diu'a lui⁵⁾, ci dupa, si pre langa aceea deosebitu de Iudei. Asia dara noi trebue cu luare aminte sè observamu ecuinoxulu de primavara si pasch'a Iudeiloru, ca sè nu ne intalnimu cu densa, séu sè nu apucamu inainte ei. Éra canonulu Santiloru parinti ne ordoná a seversi Pasch'a nu in di simpla, ci in Dumineca, carea dela ecuinoxulu de primavéra va fi cea dintaiu dupa plinolunie. Urmand acestoru canóne, de cât care nu póte fi mai bine, tu sè faci asia; sè scii, că dupa trecerea atátoru sutimi de ani dela Sinodulu de Niceea ecuinoxulu de primavéra s'a abatutu cu trei dile, si asia cand pasch'a Iudeiloru, sau plinoluni'a cade Dumineca, apoi spre a inlaturá intelnirea cu dens'a, serbéza-o in Dumineca viitóre; éra cand este mai timpuriu de Dumineca Stalpariloru: atunci serbéza acea Dumineca, si in Dumineca urmatóre incepe santit'a Pascha a ta. „Cu modulu acesta dupre canonulu Parintiloru cu mai multa esactitate se pazesce si canonulu Apostolicu.“

Cu acést'a se ispravesce tractatulu parintelui Meletie despre calcululu paschalu. Dupa câteva anecdote miraculoése, crediute in timpulu seu, relative la nisce fenomene ce s'ar fi fost seversindu in timpulu Pasceloru crestinesci ortodoxe, incheie oper'a sa cu cuvintele: „Si asia sè urmamu hotaririloru Santiloru parinti, cele adeverate si cu semne Ddieesci a-le Mantuitoriului nostru, carui'a impreuna cu Tatalu si cu Duchulu Santu se cuvine slav'a si stapanirea, acum si pururea si in vecii veciloru.“⁶⁾ (Va urmá.)

Formarea limbelor.

(Continuare si fine).

VII.

Inse afara de aceste monuminte mute din Mesopotamia trebue se aflamu si alte probe mai plausible pentru adevेरulu raportului biblicu. Inca mai traescu in gur'a poporului séu in scriere, limbele cari au inlocuitu nemijlocitu dupa catastrofa babilonica

5) Altmintrele s'ar intemplá a prasnú Pascile de doue-ori intr'unu anu.

6) Trydi Kiev. Duhovn. Akademi. an. 1865. T. III. pag. 249—259.

limb'a stramosiésca. Dati-mi voie Dneloru si Dniloru se me oprescu putienu si la aceste limbi, póte ele ne vor sci da deslusiri si mai chiare.

Se intielege de sine cá nu tóte limbele cunoscute de noi astadi s'au formatu in Babilon, ci sunt formate in decursulu timpului bunaóra limbele romane de astadi prin emigrarea popóreloru. Dar formarea acestoru limbi secundarie inca este consecinti'a formatiuniloru din Babilonu, si limbele cunoscute de noi se potu grupá in anumite vitie, cari nu potu fi formate mai tardiu de catastrofa bibilonica. Se cercamu deci ultim'a causa care a produsu diferitele limbi, firesce prima óra vitie de limbi, din aceste familii si apoi din aceste natiuni singuratice.

Incát privesce diferinti'a fonetica dintre limbi am constatat mai nainte cá nu póte esplica caus'a propria a diferintiei dintre limbi. Numai o diferentia între redacini ne-ar putea indreptati la conclusiuni meritoriali. Dar radecinele limbelor inca nu sunt scrutate, si mai susu mi-am exprimat speranti'a cá scrutarile limbistice trebie se descopera unu nexu între radecinele cuvintelor.

Inse nu numai cuvintele singuraticelor limbi diferescu in sunetu, ci si vocalele si consonantele cari forméza cuvintele, unu poporu nu póte exprima pe g, altulu pe f, altulu pe i, â, c. Aceste diferentie provinu numai din diferinti'a structurii corporali produsa prin influintiele climatice. In regiuni muntóse, unde e ap'a aspra, si sunetele sunt mai aspre, pe siesuri, mai moi si flessibile; colo se intrebuintéza la producerea sunetelor mai multu gutulu, ici buzele si limba, — prin urmare neci acésta diferentia dintre limbi nu ne póte esplicá caus'a propria.

Astfelu cauta se cercamu intraltu locu caus'a diferintiei dintre limbi. Este cunoscutu cá la tóte popórele preponderéza unulu séu altulu sunetu, unulu folosesc mai multe consonante altulu mai multe vocale, buna óre limb'a romana o face sonóra vocalele cele multe si acésta caracteriséza tóte limbele romane, in limba italiana — constatéza Wedewer — la 10 vocale 11 pana la 12 consonante, ér in limb'a germana tocmai contrariulu, la 5 vocale 9 consonante. Acésta corespunde si geniului ambelor rase; rass'a romana e agera si sentimentalá, ér' cea germana greóia si melancholica. „Nimicu nu reoglindeza intr'atata, temperamentulu spaniolului, italianului, france-sului si a germului, — dice Steinthal — decatu sunetulu limbei loru.“

Va se dica diferinti'a fonetica dintre limbi se reduce la diferinti'a spiritului propriu fiescecarui poporu. Apoi precumu sunt individii de diferite opinii astfelu sunt si popórele, bunaóra precum la vederea aceluasi obiectu copilulu va cerca óre bunu este de mancatu, artistulu, cât este de frumosu, ér' negutiatorulu cata valóre are; astfelu si popórele singuratice numescu obiectele conformu opiniunei ce au despre ele p. e. germanulu numesce pe medicu Arzt, ce insémna a face ceva, a farmeca; arabulu avendu mai multa incredere in medicu 'lu numesce tabib = facatoriulu de bine; ér evreulu mai cu putiena incredere 'lu numesce loppa = carpenci (anume de sanatate). Oficiulu la germanu este Dinst, serviciu, la romani magistratura (onóre), la italianu greumentu (carica), la spaniolu officio (deobligamentu.) Adeca fiesce care poporu i da numirea conformu opiniunei ce are despre obiectu.

Astfelu Dneloru si Dniloru limbele pentru aceea diferescu una de alta pentru cá si popórele cari le

vorbescu se distingn prin insusiri fizice si spirituali. Caracterulu unei limbi trebie se corespunda pe deplinu caracterului nationalu. — „In limba nu exista nimicu ce nu si-ar avé basa in caracterulu poporului care o vorbesce“ dice Heyse. Desvoltarea diferiteloru limbi nu se póte desparti de desvoltarea diferiteloru popóre, ambele se conditionéza si producu reciprocu, spiritulu poporului limb'a si viceversa limb'a spiritulu — ele se nascu de odata.

A trebuitu inse se fie o cauza ce a desbinatu poporulu stramosiescu in mai multe grupe, cari apoi forméza tot atâtea popóre deosebite, si acésta cauza este isvorulu din care s'au formatu diferitele limbi. Dati-mi voie Dneloru si Dniloru se trecu la aceea cauza. La aparintia s'ar para admisibila hipotes'a, cá popórele s'au formatu prin inmultirea genului omenescu. Anume cá omenimea la inceputu locuá intr'unu locu, dar inmultindu-se acést'a, pamentulu comunu nu mai putea produce nutrimentu suficientu pentru toti, deci o parte a trebuitu se-si caute alte locuintie. Dar, pe calea acésta s'ar fi pututu forma numai diferite comunitati, cu diferite dialecte éra nu limbi între cari exista diferentia principala, bunaóra ca si între vitiele de limbi. Întré limbele formate prin emigratiune nu dispare neci cand caracterulu comunu, pana cand între vitie lipsesce acestu caracteru comunu. De exemplu ne potu servi limbele indogermane, dintre care n'a pututu sterge legatur'a neci imens'a indepartare dintre Island si India. Deci caus'a esterna nu esplica formarea popóreloru. Desbinarea omenimei in diferite popóre s'a pututu produce numai printr'o cauza ce a isvoritu din internulu omului, printr'o crisa interna, precum dice Schelling. Dar ce crisa a pututu fi aceea, care a alteratu intr'atata internulu omului incát produce o diferentia si in vorbire? Doue casuri sunt posibile. Séu o desbinare sociala séu un'a religioasa. Inse între aceste doue posibilitati propriaminte nu exista diferentia. Cáci cu cât mai departe vom reprivi in anticitate, cu atât mai multu vedemu imbinat institutiunile politice cu cele religiose, tóte institutiunile politice se reducu la cele religiose. Deci unu evenimentu religiosu a trebuitu se produca desbinarea poporului stramosiescu. Si care este evenimentulu celu mai vechiu religiosu? contrastulu dintre monoteismu, si politeismu, in urmare desbinarea religioasa din cestiune séu a produsu monoteismulu din politeismu, séu politeismulu din monoteismu. Inse la inceputu éra istori'a religiunei ne arata cá monoteismulu a fost religiunea originala. Si astfelu popórele se forméza prin alterarea monoteismului si nascerea paganismului pe pamentu.

Resultatulu scrutariloru nóstre deci este: cá grupandu-se ómenii in diferite nationalitati, aceste 'si forméza tot atâtea limbi, dar insasi disolvarea ómeniloru si gruparea in diferite nationalitati a fost produsa prin ivirea controverselor religiose. — Asia dice si Moise din cuventu in cuventu; dupa Moise inca se intempla deodata desbinarea popóreloru cu mestecarea limbelor si anume prin unulu si acelasi evenimentu, si astfelu si densulu probéza, cá limbele sunt atât de diferite precát de diferitu este caracterulu popóreloru de cari sunt vorbite. Intielegu inse numai form'a esterióra a limbei, adeca sunetulu si formatiunile ei gramaticali, cáci am disu cá sciinti'a are se probeze identitatea radecineloru, deórece la Babilonu s'a alteratu numai form'a esterióra a limbei ér nu insusi materialulu limbei, care se conservéza si mai departe inse se modifica conformu nóveloru vederi si conditiuni de viétia produse prin desbinare.

Incât privesce espresiunea lui Moise, confusiunea s'eu mestecarea corespunde pe deplin evenimentului dela Babilonu. Ea exprima faptul că prin alterarea armoniei 'si ia cursu liberu subiectivitatea, fiesce care vorbesce dupa priceperea sa prin ce se produce o neintielegere si confusiune generala.

VIII.

Dupa ce constataramu armoni'a intre rezultatele scientifice si intre biblia, da-timi voie Dneloru si Dniloru se revinu érași la testulu biblicu spre a face conclusiunea scrutariloru n'ostre.

Am disu mai nainte că prin pecatulu stramosiescu s'a datu primulu impulsu pentru nascerea diferiteloru limbi, si că confusiunea dela Babilonu a fost numai consecinti'a aceluși pecatu. Apoi déca limbistic'a sustiene că disolvarea limbei originale s'a intemplatu intr'unu anumitu timpu, atunci de ce se nu formeze tocmai catastrofa babilonica acelu timpu atunci cand traditiunile unanime din tóte 5 partile lumei o probéza de unu faptu istoricu.

Inse confusiunea dela Babilonu n'avemu se o intielegemu astfeliu, că deodata s'ar fi ivitu tot atâtea limbi desvoltate, din contra limbele singuraticeloru popóre s'au desvoltatu de atunci succesive si prin acést'a s'au indepartatu totu mai multu una de alta, dar insasi desvoltarea dice Moise s'a inceputu printr'unu impulsu divin. La Babilonu se face inceputulu unei diferentie in vorbire si prin acést'a separarea ómeniloru in diferite grupe adeca popóre, eari apoi despartiti prin locuintie 'si desvolta independentu singuraticeloru limbi.

Acést'a nu va se dica, că limb'a stramosiesca ar fi stagnatu in veci fara acestu impulsu, căci considerandu facultatile omenesci, ea ar fi precursu in decursulu timpului si fara acestu impulsu unu procesu de desvoltare; dar' tocmai aceea ne spune Genesa, că diferinti'a dintre limbi nu este eflusulu unui procesu de desvoltare naturalu ci eflusulu unui actu divin. A fost voi'a lui Ddieu se se formeze mai multe limbi dar numai atâta, — insasi formarea s'a efeptuitu prin omu. Deci minunea evenimentului babilonicu consta intr'aceea, că *intrunu timpu si intrunu locu anumitu, s'a produsu o alteratiune limbistica, care de si ar fi pututu urmá pe cale naturala, dar nu mai pe langa alte conditiuni de timpu si spatiu.*

Scrutarile limbistice au grupatu sutele de limbi vorbite astadi in familii si aceste familii in vitie, si prin acést'a intarescu verosimilitatea că diferitele limbi cari apartieniu unei vitie, odinióra formau numai o limba. Numerulu acestoru limbi matre din cari s'au desvoltatu diferitele limbi de astadi, prin scrutarile mai noue se totu mai reducu. — Aceste limbi matre s'eu vitie de limbi trebue că represinta limbile nascute la edificarea turnului babilonicu. Limbistic'a a descoperitu deja unele analogii si intre aceste vitie de limbi. Si déca prin scrutarile mai noue se va constatá, că radecinile tuturoru limbiloru sunt identice, dar in forma limbele sunt atât de diferite precât de diferite sunt calitatile spirituali a le popóreloru, atunci confusiunea babilonica n'a pututu fi alta decât: că s'a ivitu intre ómeni o diferentie de vederi, de cugetare, care apoi produce diferite forme de espresiuni, inse fara a alterá prin acést'a insusi materialulu limbei, care-lu forméza radecinile.

Astfeliu Dneloru si Dniloru bibli'a si sciinti'a nu sunt doue tabere ostile, ci doue amice cari se cultivéza, nobilitéza reciprocu. Ostilitatea ce o observamu adeseori este numai rezultatulu intolerantie si a estravagantieloru reciproce. Terenulu ambeloru, inse

este vastu, atât de vastu cât de vaste sunt lacunele cunoscintieloru. Fiesce care 'si are rolulu seu Chie-marea sublîma a sciintiei este se umpla acele lacune, spre a puté strebate cu mai multa usioratate in tainele universului si prin acést'a se cunóscemu tot mai multu puterea aceluia care a pututu produce acestu misteriosu universu, nu póte fi ostila sciintiei. Religiunea fara spriginulu ei ar degenera in superstitiune, apoi necredintiosulu — dice Plutarch — néga esistinti'a unei Ddieiri, dar supersticiosulu ar vrea se nu créda in Ddieire, inse totusi crede, căci ii este frica se nu créda; elu este in internulu seu unu necreditosu, prea lasiu a crede aceea despre Ddiei, ce i-ar placé se créda."

Romul Ciorogariu.

D i v e r s e.

* **Solemnitatea impartirei premiiloru, la elevii institutului ped.-teologicu din Áradu, a avutu locu Dumineca in 27. Iuniu st. v. in presinti'a Inaltu Preasantiei Sale Dlui Episcopu Ioanu Metianu si anchetei scolare, care a premiatu cu carti pe 24 de elevi, pedagogi si teologi laolalta.**

† **Necrologu.** Crud'a mórte rapi eminentului publicistu, Dlui C. A. Rosetti, pe fiulu seu celu mai mare, *Mircea*, in flórea vietii. Nascutu in Parisu 1850, incetá din viétia, Dumineca in 20 Iuniu st. v. la vil'a Daniileanu de pe siosea, in Bucuresci, inehirata anume pentru elu. Diariulu „Natiunea“ scrie că *Mircea Rosetti* erá tineru, cu mintea fericitu inzebrata, cu inim'a crescuta in simtiri nobile. Cutezatori in gandire, cu-o putere deosebita de argumentare si artistu in forma. *Mircea Rosetti* se entusiasmá pentru idee si luptá cu credintia. Ne asociamu si noi la durerea respectab. d-nu. Rosetti si a familiei sale si regretamu pierderea iubitului fiu, care promitea se fie unu demnu si devotatu servitoru alu tierei sale!

* **Victimele betiei.** Intr'o lucrare de statistica publicata de societatea de temperantia din Liverpool gasim amenunte fórte curióse asupra victimeloru ce face beti'a in diferite state civilisate. In Engliter'a, escesele beuturii omóra pe fia-care anu, in términu de midilocu 50,000 persóne, intre cari 12,000 femei. Vine apoi Germani'a. Aci victimele betiei sunt in numeru de 40,000 individi pe anu. In Rusi'a nu sunt de cât 10,000; in Belgi'a 4,000 in Franci'a 1,500. Dar tier'a care intrece pe tóte celelalte in privinti'a abususulu beuturiloru spirtóse e Americ'a. Dupa statistic'a doctorelui Everest, in cursu de optu ani, au muritu in Statele-Unite 300,000 persóne din caus'a betiei.

Buletin meteorologicu.

Diu'a.	Lun'a.	Pressiunea aerului	Temperatur'a	Cerulu
Sambata	8. Iuliu	763.5 mm.	23.0 R.	seninu
Dumineca	9. "	762.3 "	26 "	"
Luni	10. "	760 "	24 "	plou
Marti	11. "	762.5 "	20 "	norosu
Mercuri	12. "	761.9 "	20.6 "	seninu
Joi	13. "	758 "	18.5 "	plou
Vineri	14. "	760.4 "	18.8 "	norosu

Concurs.

Conformu ordin. ven. consistoriu diecesanu alu Carausebesiului din 3 Maiu a. c. Nr. 491 B. se escrie concursu la vacant'a parochia gr. or. din *Sdiór'a*, in protop. Lugosiului, cu termen pana in *1 Augustu st. vechiu* a. c. când se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: a) 22 jugere pamentu aratoriu, 17 pentru fenatiu si 15 jugere tufisiu si prundu b) biru parochialu dela 210 case câte 15 oche cucurudiu despoiétu, c) doua platiuri parochiale intravilane si unulu extravilanu de câte 800 stangeni patrati, d) stól'a sistemisata prin Sinodulu eparchialu din 1880.

Recurrentii au a-si substerne recursele instruate in sensulu stat. org. bis. catra comitetulu parochialu gr. or. din *Sdiór'a* la adresa Pré On. D. Georgiu Pesteanu protopopu in Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopopu tractualu.

In sensulu ordinatiunei venerabilului consistoriu diecesanu dto. Caransebesiu 3. Maiu 1882. Nr. 492. B. se deschide concursu pentru intregirea postului de parochu gr. or. in parochi'a a 2. de clasa III. in comun'a *Bosoviciu*, ppbiteratulu Mehadi'a cu terminu de *30 zile dela 1-a publicare* a acestui concursu in „Biserica si Scol'a“, pre langa acea observare cá alegerea insasi va urma in *22. Aug. a. c. cal. vechiu*.

Emolumintele sunt: 1. Folosirea sesiunei parochiale in cuprinsu de 34 jugere. 2. Salariu annalu fiesu de 300 fl. v. a in locu de stola pentru urmatoarele functii parochiale: a) botezulu, b) sfintirea apei la prasnice, c) cununi'a, pentru care inse se mai plateste câte 1 fl. 30 cr. si d.) inmormentare.

Doritorii de a ocupa acestu postu, au a-si asterne suplicele concursuali instruite conform prescrip-telora statutului organicu §. 13. si regulamentului pentru parochii pana la terminulu sus indicatulu subscrisului protopresviteru.

Orsiöv'a-vechie, in 1. Iuliu 1882.

In contielegere cu comitetulu parochialu:

Mihailu Popoviciu, m. p.
protopresviteru.

Conform decisului consistorialu dtto 4 Maiu a. c. Nr. 258 s. se escrie concursu pentru ocuparea postului de invetiatori la scol'a gr. or. rom. din comun'a *Sosdia*, protopresbiteratulu Jebelului, cu terminu pana la *6. Augustu st. v.*

Emolumintele impreunate cu acestu postu invetiatorescu sunt urmatoarele: 1) In bani gata 80 fl. 2) 12-3 Hl. grâu si 12-3 Hl. cucuruзу. 3) Pausialu de scripturistica 8 fl. 4) Pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl. 5) Pentru 12½ chilo lumini, 56 Chilo lardu, 36 Chilo de sare si 9 orgii de lemne din care are a-se incaldi si scola, pretiu in bani 100 fl. 90 cr.

Doritorii de a recurge la acésta statiune sunt avisati a-si trimite recursele instruate in sensulu stat- org. parintelui prot. si inspectoriu scolariu Alesandru Ioanoviciu in Jebel pana la mai sus indicatulu terminu.

Dela recurrenti se recere a-se presentá intr'o di de Dumineca seu serbatóre in S. bis. din locu pentru

de a-si areta desteritatea in tipicu si cantarile biserice.

Sosdia in 24 Iuniu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Alesandru Ioanoviciu, m. p.**
protop. si inspect. scol.

Concursu pentru ocuparea postului invet. de a II. clasa in comun'a *Curtacheriu*, inspectoratulu Agriju com. Aradului, cu terminu de alegere *20. Iulie st. vechiu*.

Emolumintele sunt: a) in bani gata 200 fl. b) 2. jugere de pamentu, c) 6. orgii de lemne din care se va incaldi si scól'a, d) cuartiru in localitatea scólei precum si jumetatea din intravilanulu scólei.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si trimite recursele loru O. D. inspect. de scóle Florianu Montia in Sikula, per Boros-Jenö; tot-odata au a-se presenta in vre-o dumineca in s. Biserica pentru de a-si arata desteritatea in cantare si tipicu.

Curtacheriu, 27. Iuniu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Florianu Montia, m. p. insp. scolaru.**

In alumneulu *Zsigaianu din Oradea-mare* findu 6 locuri vacante, spre deplinirea acestor'a se escrie concursu cu terminu pana la *8/20 Augustu a. c.*, cand se va tiené primirea.

Dela recurrenti se poftesce: 1. Estrasru de botezu pentru aceea cá sânt romani gr. or. 2. Testimoniu scolasticu de pe anulu precedente. 3. Atestatu de paupertate, subsemnatu si de preotulu localu. 4. Certificatu fisicalu despre vaccinare.

Recursele adresate Senatului fundationalu sunt a se tramite presiedintelui Simeon Bica protopresbiteru in Oradea-mare (Nagyvárad).

Totodata se aduce la cunoseintia, cá in acestu alumneu se vor primi si 6 teneri studenti. cari vor capeta provisiune intréga pentru plat'a de 160 fl. v. a. pe anulu scolasticu.

Oradea-mare, 24. Iuniu, 6. Iuliu 1882.

Senatulu fundationalu.

Se escrie concursu, conformu Ven. resolutiuni consistoriale de datulu Aradu 3/15 Iuniu a. c. Nr. 1525, pentru definitiv'a deplinire a statiunei invetiatoresci gr. or. serbesci din *Monostoru*, inspectoratulu Vingei, cu terminulu de alegere *pe 8/20 augustu a. c.*

Emolumintele sunt: a) numeraria 120 fl.; b) grân 30 de meti; c) cucurudiu 20 de meti; d) pausialu de scripturistica 5 fl.; e) pentru conferintie 5 fl.; f) lemne, doue orgii; g) paie de incalditu cât va cere trebuinti'a, h) cortelu liberu cu gradina spatiósa de legumi si staulu pentru vite.

Dela recurrenti se cere, ca instruindu-si, conformu Statut. org. suplicele, cari potu fi si in limb'a serbésca, dara fracto magine, traduse in limb'a oficiala, romana a Metropoliei, — acelea institulate Comisiunei scolare gr. or. serbesci in Monostoru, se le tramita M. O. D. Inspectoru de scóle in Baráczhaz (Temes-megye) pana in 6/18 augustu inclusive a. c. poftindu-se reflectantii in careva dumineca seu serbatóre ce concade in intretimpulu premergatoriu alegerii a-se aretá in sant'a biserica spre a se face cunoscuti poporului alegatoriu. Celu ce va documentá facultatea de a propune limb'a ungerésca eleviloru, va fi preferitu.

Se observéza in fine, cum cá alesulu va folosi din tóte emolumintele sususinsirate numai pe jume-

tate pana in 23 Noemvre vechiu a. c. când se plinesce jumatate de anu, dela diu'a mortii invetiatoriu-lui Ioanu Cotaraciu.

Comissiunea scolara gr. gr. serbésca a Monosturului.

In contielegere cu mine: **Ioanu Munteanu**, m. p. ins. de scóle.

Se escrie de nou concursu pentru ocuparea definitiva a postului de invetiatoriu la scóla confesionala gr. or. romana din *Zagujeniu*, cu terminu de alegere pe 8. Augustu a. c. st. v.

Emolumintele sunt: a) in bani gata 250 fl. v. a. 8 fl. pentru scripturistica; 8 fl. pentru conferintie; 12 fl. dela fondatiunea „Jakabfy”; 6 fl. pentru incaldirea si curatirea scólei; b) 3 jugere pamentu livada. c) 6 orgii lemne, din care se incaldiesce si scól'a; d) quartiru in natura cu gradina de 800° □.

Recurentii vor avé a-si tramite recursesale instruite cu documintele prescise la subscrisulu inspectoru scolaru in Valeaboului p. u. Caransebesiu éra pana la alegere a se presentá la s. biserica intr'o dumineca séu serbatóre spre a-si aratá desteritatea in cantare si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ferdinandu Musta**, m. p. preotu si inspectoru subst.

Pentru deplinirea parochiei de clas'a a III. din *Ignesti* cu fili'a *Miniadu*, protopresbiteratulu B. Ineului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe 22. Iuliu st. v. 1882.

Emolumintele sunt: 1. din Ingnesci $\frac{1}{2}$ sesiune pamentu aratoriu, dela 58. case câte una mesura cucurudiu sfarmatu, stólele indatinate, si cortelu cu gradina de legumi. 2. Din filia Mineadu 3 lantie pamentu, dela 30. Nr. de case câte una mesura cucurudiu sfarmatu, si stólele indatinate.

Doritorii de a dobandi acésta parochie recursesale loru adresate comitetulu parochialu si instruite conformu Stat. Org. pana in 20. Iuliu 1882. vor avé a-le strimite subscrisulu protopresbiteru in Chisineu. (Kisjenó).

Ignesti 15. Iuniu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioanu Cornea**, ppresbiteru.

Neputendu-se efeptui alegerea de preotu in anulu 1880 Septem. 28 pentru parochia *Ceisóra*, se escrie concursu nou, pelanga urmatórele beneficiale parochiale: 1. Pamentulu parochialu parte fenatiu parte aratoriu cu venitu anualu de 260 fl. v. a. 2. Dela 80 case câte una di de lucru in pretiu de 16 fl. 3. Dela 20 case câte una di cu boi in pretiu de 30 fl. 4. Din inmormentari 50 fl. 5. din Cununii 30 fl. 6. Din gradin'a parochiala unu venitu de 8 fl. 7. Din boteze masluri si alte accidentii 20. fl Sum'a: 414 fl. v. a.

Pana la 18/30 Iuliu când se va tienea si alegerea aspirantii de a fi alesi la acésta parochie se-si trimite recursesale la protopresbiterulu tractualu M. On. Domnu Elia Moga, adresate Comitetulu parochialu si ajustate cu documintele recerute pentru o parochie de III. clasa.

Datu in Ceisóra 6. Iuniu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Eli'a Moga**, prtopresbiterulu Papmezeului.

Pentru stipendie din „fondatiunea lui Gozsdu.”

Prin acést'a se escrie concursu pentru unu stipendiu din *fondatiunea lui Gozsdu* de 500 fl. la casu de graduatiune, unu stipendiu de 400 fl. eventual-minte de 300, 200 séu de 100 fl. cu observare, cá se da preferintia concurentiloru pentru silvicultura.

Concurentii au de a-si adresá petitiunile, instruate cu testimoniele scolastice, cartea de botezu, si cu atestatu de paupertate, pana la 10. Augustu stilu nou 1882, catra Cancelari'a fundatiunei lui Gozsdu, Budapest'a királyuteza 13.

Totodata sunt avisati si *Stipendiatii fundatiunei lui Gozsdu* de a-si substerne pana la 10. Augustu st. nou 1882, documintele despre resultatulu studioloru in an. scol. 1881/2, la reprezentanti'a fundatiunei lui Gozsdu, Budapest'a királyuteza 13. pentrucá la din contra, se vor lipsi de stipendiulu avutu.

Budapest'a, 24. Iuniu 1882.

Comitetulu adm. alu reprezentantiei fundatiunei lui Gozsdu.

Conform decisulu Veneratulu Consistoriu aradanu din 24. Septemvre 1881. Nr. 2030, se escrie concursu pentru ocuparea postulu de invetiatoriu definitivu la scól'a gr. or. rom. din comun'a *Maere*, suburbiulu Timisiorii cu terminulu pana la 18. Iuliu a. c. st. v.; alegerea va fi in 20. Iuliu. Emolumintele sunt:

1) in bani gata 420 fl. v. a. 2) cortelu liberu cu doue chilii si gradina mare pentru legumi; 3) trei orgii de lemne din care invetiatoriulu are a se ingriji de incaldirea scólei; 4) dela inmormentare unde va fi poffitu 50 cr. 5) dela parastase cât se va invoí fiacare a-i doná.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu fiind bine versati in limb'a germana si magiara, dupa ce vor dovedi cualificatiunea receruta pentru statiu-ne de clas'a prima: sunt avisati a-si trimite recursesale lor ajustate cu documintele necesari conform statutulu org. bisericescu — adresate Comitetulu parochialu, subscrisulu inspectoru scolaru Iosifu Gradinariu per Vinga in Szécsány, Comitatulu Timisiorii.

Totodata aspirantii sunt poffiti a-se presentá in vre-o dumineca séu serbatóre in biserica spre a-si aretá desteritatea sa in cantare si tipicu.

Dat in Maere in 6. Iuniu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosif Gradinariu**, m. p. insp. de scóle.

Din lipsa de recurenti neputendu-se efeptui alegerea de preotu defipta pe 21. Martiu a. c. prin acést'a de nou se publica concursu pentru parochi'a de clas'a a II-a din comun'a *Tornea*, cu terminu de alegere pe 1. Augustu vechiu 1882.

Dotatiunile parochiale sunt:

1) $\frac{1}{2}$ sesiune pamentu statatóre din 34 jugere de clas'a prima. 2) Birulu preotiescu dela 80 case, si anume: dela cas'a cu jumatate patrariu de pamentu 2 mesuri; dela cas'a fara pamentu 1 mesura si dela jeleri $\frac{1}{2}$ mesura de gráu; 3) stolile usuat.

Dela recurenti se recere se aiba celu putienu 6 clase gimnasiale, testimoniu despre absolvarea cursuriloru teologice si testimoniu de cualificatiune pentru parochia de clas'a a II-a pre care are a-le trimite adresate comitetulu parochialu din Tornea, Préono-

ratului Domnu Moise Bocsianu administratoru protopresbiteratului in Kurtics; — avendu totodata aspirantii pana la alegere a-se presentá in sant'a biserica din Tornea, pentru de a-si aratá desteritatea in cantare si tipicu respective oratorie.

Din siedinti'a comitetului parochialu tienuta in Tornea la 30. Maiu 1882.

Novakovits Aron, m. p.
pres. com. parochialu.

Contielesu cu: **Moise Bocsianu**, m. p. adm. protopresbit.

Nepresentandu-se recurenti, pentru de a poté face alegere de invetiatoriu, la scól'a romana gr. or. din *Sinersig*, in ppbiteratulu Lugosiului, se escrie concursu a 2-a óra, cu terminu de **30 zile dela prim'a publicare**.

Emolumintele si conditiunile sunt tot cele publicate in Nrii 21. 22 si 23 a fóiei „Biserica si Scól'a“ din acestu anu; si adeca: in bani 230 fl. v. a. patru jugere pamentu aratoriu, patru orgii de lemne, 5 fl. scripturistica, 8 fl. pentru conferintie, si cortelu liberu.

Recurentii au a-si substerne recursele instruate conform stat. org. bis. adresate comitetului parochialu gr. or. din *Sinersig* si a-le tramite Reverendissimului D. Georgiu Pesteanu protopopu gr. or. in Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. si inspect. scolaru.

Pentru deplinirea statiunelor invetiatoresci din comunele urmatóre:

1. *Secasiu*, in ppbiteratulu Lipovii se escrie concursu cu terminu de alegere pe **6. Augustu st. v.**

Emolumintele sunt: in bani 121 fl. 30 cr. v. a. 24 meti de grâu, 24 meti cucurudiu, 12 orgii de lemne din care se incaldiesce si scól'a, 2 jugere pamentu de pasiune, locuintia cu gradina de 400 □.

2. *Spat'a*, in ppbiteratulu Lipovii cu terminu de alegere pe **6. Augustu st. v.**

Emolumintele sunt: in bani 120 fl. 10 meti grâu, 20 meti cucurudiu, 8 orgii de lemne din care se incaldiesce si scól'a, 3 jugere pamentu aratoriu, 1 jugeru livada, 5 fl. pausialu scripturisticu, locuintia cu gradina.

3. *Lapusnicu*, in ppbiteratulu Lipovii, cu terminu de alegere pe **8. Augustu st. v.**

Emolumintele sunt: *) in bani 103 fl. 9 cr. 10 meti grâu, 20 meti cucurudiu, 8 orgii de lemne din care are sè se incaldiesca si scól'a, 3 jugere de pamentu aratoriu, locuintia cu gradina de 600 □.

4. *Cuvesdi'a*, in ppbiteratulu Lipovii cu terminu de alegere pe **8. Augustu st. v.**

Emolumintele sunt: 105 fl. diurne pentru conferintie 10 fl. pausialu scripturistica 6 fl., clisa 56 chilo 40 fl. sare 42 chilo 4 fl. 50 cr. lumini $8\frac{4}{10}$ chilo 6 fl. lemne 6 orgii 21 fl. 60 cr. grâu 24 meti à 3 fl. cucurudie 24 meti à 2 fl. pamentu 5 jugere 30 fl. accidentii dela inmormentari 5 fl. tóte facu sum'a 348 fl. 10 cr.

Doritorii de a concurge la aceste statiuni invetiatoresci sunt avisati a-si asterne recursele instruite conform stat. org. adresate comitetelor parochiali gr. or. si a-le trimite inspectorului de scóle in Opidulu Lipov'a, avendu a-se presentá nainte de alegere

*) Emolumintele publicate in Nrii trecuti din eróre neesactu, prin acést'a le rectificamu. Iosifu Suciú, inspect. de scóle.

in vre-o dumineca séu serbatóre la s. biserica spre a-si aretá desteritatea in tipicu si cantare.

Opidulu Lipov'a, 13. Iuniu 1882.

Comitetele parochiale.

In contielegere cu mine: **Iosif Suciú**, m. p. inspectoru scol.

Se escrie concursu pe statiunea invetiatorésca rom. gr. or. din *Ciacov'a*, ppbiteratulu Timisiorii, cu terminu pana in **1. Augustu st. v. a. c.** Salariu anualu 500 fl. 2 jugere si jumetate pamentu de semanatu, quartiru liberu si 50 fl. pentru lemne; totdeodata se intielege si scól'a a-se incaldi din aceste lemne. Recurentii au se produca testimoniu despre absolvirea preparandiei — de cualificatiune si atestatu de moralitate — pre langa limb'a materna se scie unguresce si nentiesce a propune, se recere a sci si Notele de cantare, inainte de alegere au sè se presinte in vre-o dumineca in biserica spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu. Recursele au a fi adresate comitetului scolaristicu catra presedintele Ilie Ioanovicu.

Ciacov'a, 12. Iuniu 1882.

Comitetulu scolaristicu.

In contielegere cu Dom. **Mita Dolga**, inspect. de scóle.

Pentru deplinirea definitiva a parochiei vacante de clas'a antaiu din comun'a *Soboteliu*, se escrie concursu cu terminu de *patru septemani dela prim'a publicare in „Biserica si Scól'a.“* Emolumintele impreunate cu acést'a parochia sunt: un'a sesiune de pamentu aratoriu de 32 jugere catastrale, birulu si stolele indatinat.

Doritorii de a competi dupa acést'a parochia au se dovedésca cá posedu *cualificatiunea pentru parochii de clas'a prima*, si au a-si asterne recursele loru instruate conform prescrieloru statutului organicu si regulamentului pentru parochii, adresate comitetului parochialu, parintelui administratoru protopresbiteralulu alu Aradulci Moise Bocsianu in Kurtics, pana in 25. Iuliu v. a. c. si totdeodata a-se presentá in vre-o dumineca séu serbatóre in sant'a biserica spre a-si aretá desteritatea in cantare, tipicu si cuventari bisericesci.

Soboteliu, in 6/18. Iuniu 1882.

Comitetulu parochialu.

Contielesu cu: **Moise Bocsianu**, m. p. adm. protopresbit.

In urmarea ordinatiunei Ven. Consistoriu eparchialu din 11. Aprilie 1882. Nr. 636. B. pentru in-deplinirea postului de capelanu langa parochulu Stefanu Popovicu din *Otlac'a*, in protopresbiteratulu Chisineului, cu acést'a se deschide concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din **11. Iuliu st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: diumetate din tóte beneficiile parochiali, adeca: din sessie, din biru si stólele indatinat, care se suie aprópe la 500 fl. v. a.

Parochi'a fiind de clas'a prima, doritorii de a dobandi capelan'a trebuie se aiba cualificatiune asemenea de acea clasa adeca: trebuie se aiba 8 clase gimnasiali, testimoniu de maturitate, si de cualificatiune pentru parochie de clas'a I-a, ér recursele providute cu documentele necesarii, — pana in 8. Iuliu a. c. au se le substérna la protopresbiterulu Chisineului Petru Chirilescu in Chitighazu (Kétegyháza.)

Otlac'a, 13. Iuniu 1882.

Pentru comitetulu parochialu.

Stefanu Popovicu, m. p.
pres. com. parochialu.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, m. p. prot.